Do Better Do Less: The report of the Commission on English Prisons Today

Bespreking van *Commission on English Prisons Today, Do Better Do Less: The report of the Commission on English Prisons Today.* Londen, The Howard League for Penal Reform, 2009, 77p.

Tom Daems *

Op 2 juli 2009 publiceerde de Howard League for Penal Reform het rapport *Do Better Do Less*[2] van de Commission on English Prisons Today. Deze commissie had als opdracht om de Engelse strafrechtsbedeling – en de Engelse gevangenissen in het bijzonder – door te lichten en aanbevelingen te doen naar de toekomst toe. Gedurende een periode van twee jaar organiseerde de Commissie seminaries, sprak ze met mensen op het terrein en bracht ze diverse bezoeken aan het buitenland. De Commissie had een zeer diverse samenstelling: ze bestond uit academici, praktijkwerkers, journalisten, politici en activisten. De Commissie werd opgericht tegen de achtergrond van de almaar stijgende gevangenispopulatie in Groot-Brittannië en het gevoel dat de heersende opvatting – nl. om zich een weg te bouwen uit de crisis (in april 2009 werd de bouw van 7,500 nieuwe cellen aangekondigd[3]) – een straatje zonder einde is.

Als kader voor het rapport ontwikkelde de commissie een publieke filosofie die ze *penal moderation* noemt. Het is vooral Oxford professor Ian Loader die via discussiepapers binnen de Commissie en vrije tribunes in de Engelse media[4] de bakens uitzette voor deze publieke filosofie. In een discussienota van 5 december 2008 stelde Loader dat er vooral nood is aan een "story about why and whom, and who and how much we punish that connects with, and can re-articulate, sentiments and values that have some purchase in English society"[5]. De Commissie moest zich dus niet enkel buigen over suggesties voor praktische veranderingen in het strafbeleid: er werd van haar ook verwacht een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke discussie over bestraffing. Op die manier zou de bijdrage van de Commissie kunnen uitgroeien tot een blijvend referentiepunt voor het debat in de toekomst.

Binnen de publieke bestraffingsfilosofie staan drie kernelementen centraal. Ten eerste, beheersing (*restraint*). *Penal moderation* moet een zekere beheersing stimuleren in de wijze waarop de Engelse samenleving over bestraffing spreekt en waarop ze straft. *Penal moderation* speelt daarbij in op de morele ambivalentie die vele burgers voelen ten aanzien van bestraffing, maar die nauwelijks aan bod komt in het huidige debat. Het gaat daarbij om het volgende:

> *"Punishment (...) is capable of evoking anger, resentment and a passionate desire to inflict harm on the criminal wrongdoer, or to have the state do so on our behalf. But punishment also calls forth feelings of shame, regret and forgiveness, invoking responses that view prison as futile and seek repair and reconciliation. Penal moderation works with and upon these conflicting emotional states. More broadly still, it speaks and appeals to that dimension of national self-understanding that depicts English society as tolerant, forgiving and pragmatic – a place of sweet moderation"* [6]

Het is die ambivalentie die volgens de Commissie aan de oppervlakte moet worden gebracht. Vandaar dat Loader ook over een *publieke* filosofie spreekt: het startpunt is waar de meesten zich nu reeds bevinden, niet waar de Commissie zou willen dat ze zich zouden bevinden. De ambivalentie *is* er, maar wordt nauwelijks gethematiseerd. Ten tweede, spaarzaamheid (*parsimony*). Het startpunt van *penal moderation* is de stelling dat bestraffing een tragische institutie is – bestraffing is gedoemd om teleur te stellen omdat de belangrijkste hefbomen om mensen weer op het rechte pad te brengen nu eenmaal buiten zijn bereik liggen. Ten derde, menselijke waardigheid (*human dignity*). Het betreft hier vooral de praktische uitvoering van de straf – leefomstandigheden en regimes in gevangenissen. Volgens de Commissie hoort menselijke waardigheid centraal te staan in de omgang met al wie onder de vleugels van het strafapparaat komt.

* *Tom Daems is postdoctoraal onderzoeker Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen, Instituut voor Strafrecht & Leuvens Instituut voor Criminologie (LINC), K.U.Leuven.*

2 *Voor meer informatie, zie http://www.prisoncommission.org.uk.*

3 *"Search for new prison sites set to begin", persbericht Ministerie van Justitie, 27 oktober 2009, http://www.justice.gov.uk/news/newsrelease271009a.htm.*

4 *Zie bijvoorbeeld I. Loader, "We lock people up with no thought and to little effect",* The Guardian, *23 november 2007; I. Loader "Restraining order",* Progressonline, *2 juni 2008; I. Loader, "Straw's embrace of penal excess ignores the public will",* The Guardian, *28 oktober 2008; I. Loader, 'Why penal reform should be a Conservative issue',* ConservativeHome's Platform, *4 juli 2009.*

5 *I. Loader, "The Political Art of Penal Moderation", discussion paper, 5 december 2008, Penal Moderation Seminar, Londen.*

6 *I. Loader, "Why penal moderation", Discussion paper from the penal moderation working group, 3.*